

KAISU TUOKKO YKSIN

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Copyright © Kaisu-Maria Toiskallio ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47639-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

*Tämä kirja on omistettu rakkaalle veljelleni,
till brodern min. Kiitos, että olet.*

Jag var länge ensam enda barnet
Ett monster underst i en hembyggd våningsäng
Och på håll såg jag ljusen dö i dimman
Precis när mörkret tändes upp igen

KENT "DEN DÖDA VINKELN"

PROLOGI

Leea vilkaisee puhelinta jo kolmatta kertaa, mutta ruutu pysyy samana. Hänen tyttärensä ja poikansa, molemmat nauravina, aurinkoisena kesäpäivänä. Kello on jo sen verran, että Leean sisällä kasvava hermostuneisuus alkaa syödä hänen keskittymistään.

Hänen työkaverinsa Mari kysyy häneltä jotain, mikä menee täysin ohi, mutta onneksi toinen kollega sanoo jotain, mikä vie Marin huomion. Ja kuin epätoivotusta tilauksesta ilmestyy hänen puhelimensa näyttöön ensimmäinen viesti:

Ajattelitko olla vielä kauankin?

Ei hymiöitä, ei sydämiä, vain pelkkä teksti ja kysymysmerkki, jonka painoarvo on musertaa hänet alleen.

”Mikä on, Leea?” Mari huomaa hänen ilmeensä muuttuneen ja katsoo häntä huolta silmissään.

”Ei mikään, kaikki hyvin. Eero vaan laittoi viestiä, että lapset nukkuvat.” Leea sipaisee hiuksiaan ja yrittää pitää kyynleet tahdonvoimalla poissa silmistään. Hän hymyilee tarkkasilmäiselle työkaverilleen yrittäen väkisin ulottaa hymyn myös silmiin saakka.

”No sehän on kiva, nyt voit rennosti jatkaa iltaa meidän kanssa!” toinen kollega kohottaa huolettomasti lasiaan ja sen sisältöä läikähtää hieman hänen päälleen, mutta hän vain nauraa ja pyyhkäisee servietillä hamettaan. Leea katsoo kauteellisena työkaverinsa huoletonta iloa, ja ahdistus hänen rintakehässään kiristyy sietämättömäksi.

”Just näin! Mutta nyt mun on mentävä vessaan, kauhea vessahätä!” Leea nousee nopeasti ennen vastalauseita ja rynnistää naistenhuonetta kohti.

Vessassa Leea varmistaa, ettei siellä ole muita, ottaa puhelimen esiin ja rohkaistuu soittamaan. Eero vastaa ensimmäisellä soitolla.

”No?!” Hänen miehensä ääni on jääkylmä.

”Niin, ajattelin että jos lapset nukkuu, niin voisin olla vielä hetken.”

”Ei nuku. En minä niitä nukkumaan saa. Koska tuut?”

”Teittekö iltapalaa?”

”Joo, syöty on, nyt katsovat Netflixia. Koska sä tuut kotiin?”

”Mehän sovittiin, että voisin tänään olla hetken, kun Elsalla on synttärit..” Leea sopertaa ja tuntee, kuinka hänen ääneensä hiipii alistunut sävy.

”Joo, mutta ei sun nyt tuntikaupalla tarvitse ryypätä. Näet niitä ihmisiä ihan tarpeeksi työpaikallasi, ei kai sulle siitä palkkaa makseta, että juot niiden kanssa iltaisin? Tuut nyt vaan kotiin.” Eeron äänessä kasvaa ärtymys.

”Jos oon puoli tuntia ja tuun sitten?” Leea yrittää vielä.

”Jos haluat tehdä tästä hankalaa.”

Eero lyö luurin korvaan.

Leea palaa pöytään, johon Mari on tilannut hänen poissa ollessaan lisää kuohuviiniä. Leea ottaa lasinsa ja juo monta kulausta, vaikka kuplat pistävät vastaan. Hän juo, koska häntä

ahdistaa puhelin ja Eeron äänensävy, joka on ehdoton ja tietää hänelle ongelmia. Hänen puhelimensa alkaa soida, ja sydän hypähtää pelosta.

Hän kertoo muille nolona, etteivät lapset suostu nukku-
maan ilman unilauluja, ja että hän palaa pian. Vessa on kuin
ihmeen kaupalla vapaana nytkin.

Puhelimessa on hänen neljävuotias tyttärensä.

”Äiti, koska sinä tulet kotiin? Isi sanoo, ettet tule kotiin ol-
lenkaan, kun sinä haluat vaan juhlia.”

”Voi rakas, mehän sovittiin, niin kuin ehkä muistat, että isi
laittaa teidät tänään nukkumaan. Äidillä on työkaverin synttä-
rit, muistatko Elsan? Äidin työkaverilla Elsalla on synttärät...”
Leea yrittää saada ääneensä kaiken lempeyden hälventääk-
seen lapsen mielipahaa, mutta hän tuntee samalla, kuinka
sydän hakkaa kovaa tahtia.

”Äitiii!” Leean 6-vuotias poika huutaa puhelun taustalla.
”Isi puhuu kiukkuisesti meille!”

Leean pelko nousee hieksi alaselkään, mutta hän yrittää
vielä pelastaa tilanteen. Hän on sopinut tästä illasta kuukaut-
ta aiemmin miehensä kanssa, ja kaiken piti olla kunnossa.

”Voitko antaa puhelimen isille?” hän sanoo rauhallisim-
malla äänellään.

Eero äyskii jotain lapsille ja tulee puhelimeen.

”No mitä? Aiotko kannätä koko illan, vai välitkö sen ver-
ran lapsistasi, että tuut kotiin ajoissa?”

”Me sovittiin, että tänään saisin olla...”

”Muutin mieleni. Mulle tuli muuta tekemistä tänään, enkä
voi vahtia lapsia.”

”Mutta kun minä teen sen joka päivä, ja me sovittiin...”

”Ihan sama mitä sovittiin, kuuletko että sun lapsesi itkee
sun perään? Millainen äiti jättää lapset ja lähtee juomaan?”

Puhelu loppuu, ja Leean korviin jää soimaan hänen lastensa itku.

Hän laittaa viestin Marille.

Tuli paha olo, lähdin kotiin. En ole tottunut juomaan, viime kerrasta on aikaa 🍷

Leea tulee ulos vessasta ja kiittää mielessään ihmispaljoutta, sillä sen turvin hän pääsee livahtamaan pois Jungmannilta. Heti ulos päästyään hän pistää juoksuksi. Hän ei ajattele mitään muuta kuin kahta pientä ihmistään, joiden takia hän vaikka kuolisi. Hänestä tuntuu todella epäreilulta, mutta se tunne jää hädän alle. Hänen on päästävä lastensa luo.

Eero seisoo ulkona ja polttaa tupakkaa, kun Leea hölkkää heidän pihalleen.

”Et oo kovin hyvässä kunnossa”, Eero toteaa ilkeällä äänellä, kun Leea kävelee hänen ohitseensa puuskuttaen.

Hän löytää lapset sohvalta, Hillan Niilan kainalosta, tyttö nukkuu jo. Niila katsoo häntä iloisesti ja sanoo: ”Minä nukutin siskon!” Leea silittää poikansa hiuksia ja jää hetkeksi siihen.

Niilakin nukahtaa, ehkä väsymyksestä, ehkä helpotuksesta.

Leea kantaa lapset yksi kerrallaan omiin sänkyihinsä, peittelee ja laittaa rakkaimmat unilelut heidän viereensä. Hän suukottaa kumpaakin pientä otsalle ja sanoo kummallekin:

”Hyvää yötä maailman rakkain lapseni.”

Eero istuu pihalla aurinkotuolissa ja juo olutta. Leea menee siitä huolimatta tämän luokse. Hän ei tiedä tuleeko rohkeus juodusta kuohuviinistä vai harmista, että hänen iltansa jäi

kesken, mutta hän seisoo miehen edessä ja sanoo: ”Mua harmittaa, etteivät asiat menneet niin kuin oltiin sovittu.”

Hänen järkytyksensä on valtava, kun Eero nousee ylös, nappaa jostain lähes täyden kivennäisvesipullon ja kaataa sen sisällön hänen päälleen.

”Mua harmittaa, että mun vaimo on ollut huoraamassa huomiota tänään.”

Leea ei tee mitään, hän vain seisoo siinä, pelko puristaa hänen vatsaansa. Hän jää vettä valuen haukkomaan ilmaa, kun hänen miehensä kävelee naureskellen portista ulos kadulle ja soittaa jollekulle.

1. LUKU

Mats Bergholm siirsi sänkyä vielä lähemmäs mökin seinäviertä ja kolautti samalla päänsä seinän hyllyyn. Hän ähkäisi kuuluvasti ja hieraisi kädellä satuttamaansa kohtaa. Hän oli muuttanut Kristiinankaupunkiin ja mökilleen nyt pysyvästi, tai ainakin koko kesäksi, ja hän halusi tehdä siitä itselleen mahdollisimman viihtyisän majapaikan. Ja Joakimin vierailuja varten piti mökkiin saada kunnon yöpaikat kahdelle. Oikeastaan Mats ei tiennyt, miksi hänen piti juuri nyt aamuvarhaisella olla huonekaluja siirtelemässä, sillä hänen poikansa oli reppureissaamassa Italiassa, eikä Mats kuvitellut, että tämä olisi heti reissusta päästyään innoissaan ryynnimässä isänsä mökille. Mutta Matsin mielessä pyörivät edelleen Helenan sanat, kun tämä oli taas kerran kyseenalaistanut hänen kykynsä tarjota heidän pojalleen mukavat oltavat ”askeettisella mökillään”.

Hän päätti olla miettimättä Helenan sanomisista. Tänne mökille ei hänen vaimonsa päätäntävalta ollut koskaan ylittänyt, ja nyt, kun he olivat päätyneet riitaisan kevään jälkeen asumuseroon, ei Helenan sanomisilla ollut sitäkään merkitystä, joka niillä oli aiemmin ollut. Matsista oli viime vuosina tuntunut enemmän ja enemmän siltä, että Helena

oli päättänyt kaikesta heidän elämässään. Hänellä oli aina teoria, artikkeli tai somepostaus perustelemaan omaa kantansa, eikä Mats useinkaan jaksanut lähteä haastamaan vaimoaan. Hän oli hiljentynyt heidän suhteessaan viime vuosina entisestään, eikä heillä ollut enää paljoa yhteistä poikansa Joakimin lisäksi. Ja kun tämä vietti kaiken vapaa-aikansa tyttöystävänsä tai kavereittensa luona ja oli muuttamassa syksyllä Turkuun opiskelemaan, ei pojasta ollut liimaksi heidän säröilevään suhteeseensa. Kun Mats oli huh-tikuussa täyttänyt 40, oli jokin hänen sisällään muuttunut. Hän oli tajunnut, ettei elämää ollut enää loputtomiin jäljellä, ja että sen viettäminen sellaisen ihmisen seurassa, joka ei tuntunut arvostavan häntä tai edes kovin paljon pitävän hänestä, oli kallisarvoisen ajan heittämistä hukkaan. Hän oli pyytänyt Helenaa keskustelemaan kanssaan asiasta ja yrittänyt kertoa tälle ajatuksistaan, mutta Helena oli pillastunut heti alkuun. Mykkäkoulu oli jatkunut sillä kertaa viikon verran. Loppukeväästä Mats oli tuntenut olonsa kotona jo niin ahdistuneeksi, että päätti muuttaa kesäksi mökilleen, ja kun hän sai tämän kerrotuksi Helenalle, oli tämäkin ollut lopulta huojentuneen oloinen. He saivat sovittua asumuserosta ja siitä, että katsoisivat kesän jälkeen, mikä heidän tilanteensa oli.

Siitä hetkestä lähtien, kun Mats oli muuttanut mökille, oli hän pystynyt hengittämään helpommin. Hän nautti saadessaan olla yksin ja omassa rauhassaan. Hän aloitti usein aamunsa uimalla meressä ja lämmitti saunan melkein joka ilta. Rutiinit autoivat häntä pitämään ajatukset kasassa. Työt täyttivät hänen arkipäivänsä, ja hän oli jopa alkanut arvostaa ajoittaisia työmatkoja Vaasaan. Hänelle ajamisessa oli aina ollut jotain meditatiivista. Hän oli alkanut myös taas juosta, pitkän

ajan jälkeen, ja tajunnut, miten paljon liikunta auttoi hänen ajoittain ahdistaviin ajatuksiinsa.

Kun Mats oli keittänyt kahvin ja oli juuri siirtymässä syömään aamupalaa laiturille, pärähti hänen työpuhelimensa soimaan. Mats hätkähti äkillistä ääntä, ja kahvia läikkyi pöydälle ja matolle. Mats nappasi puhelimen ja vastasi siihen. ”Mats Bergholm.”

”Ilmoitus kuolleesta henkilöstä Myllykalliolla.”

”Onko lisätietoja?” Mats kysyi valpastuen.

”Ei vielä, olet ensimmäinen, jolle ilmoitimme. Bäckström on edelleen sairaslomalla, joten tarvitaan tutkinnanjohtaja paikalle.”

”Ok, soita Jansson mulle kaveriksi, niin ollaan siellä vartin päästä?”

Mats haki rätin ja pyyhki pöydän ja lattian puhtaaksi kahvista. Hän kuuli korvissaan vaimonsa äänen: samaa rähtiä ei voi missään nimessä käyttää sekä pöydälle että lattialle. Mats hymähti itsekseen, huuhteli rätin huolellisesti ja laittoi sen kuivumaan kraanan päälle. Sitten hän kaatoi kahvinsa mukaan otettavaan mukiin, vetäisi ruisleivät paperipussiin, vaihtoi t-paitansa lyhythihaiseen kauluspaitaan ja shortsit pitkiin housuihin, nappasi avaimet pöydältä ja lähti kohti autoa.

Kesäkuun alun vihreä ympäröi Skatantien molemmin puolin, linnut lentelivät puiden yllä ja lauloivat aamuisia laulujaan. Jonkun elämä oli päättynyt kesän kauneimmalla hetkellä, ja se sai Matsin tietoiseksi kaiken katoavaisuudesta. Hän kuunteli rauhallista musiikkia ajaessaan ja mietti, kuka saisi tänään tietää rakkaansa kuolleen.

Kun Mats pääsi kantakaupunkiin, hän ajoi suoraan Läntistä Pitkäkatua Myllykalliolle asti. Eleonora Bed & Breakfastin omistaja oli majapaikan ovella ja tervehti Matsia hymyillen

tämän ajaessa ohi. Naisen hymy vaihtui kuitenkin huolestuneeseen ilmeeseen, kun hän rekisteröi Matsin vakavan olemuksen.

Pysäköityään ja noustuaan autosta Mats näki kaukaa, että Ralf Jansson oli jo paikalla. Hän ei ihmetellyt sitä yhtään, mies asui Raatihuoneen puiston reunalla olevissa uudehkoissa puutaloissa, vain lyhyen matkan päässä Myllykalliossa. Jansson kosketti lohduttavasti vieressään seisovan naisen olkapäätä ja sanoi tälle jotain. Nähdessään Matsin mies nyökkäsi tälle huomaamattomasti. Mats käveli heidän luokseen ja katsoi naista silmiin esittäytyessään.

”Huomenta, olen tutkinnanjohtaja Mats Bergholm. Voitko kertoa omin sanoin, mitä näitte ennen kuin soittitte hätänumeroon?”

Nainen katseli alas kalpean näköisenä ja niiskautti sitten sanansa hädin tuskin kuuluvasti:

”En yhtään tajunnut ensin, mikä se oli.”

Jaana Lampela oli ollut aikaisella aamukävelyllään, ja hän selitti hermostuneena poliiseille tavoitteensa olevan tänä kesänä saada 5000 askelta joka aamu jo ennen aamupalaa.

”Tykkään kävellä näin aikaisin aamusta, valo on minusta silloin kauneimmillaan ja koko kaupunki niin ihanan hiljainen. Kävelin ensin rannassa, ja tulin Koulukadun ja Läntisen Pitkäkadun kautta kohti Myllykalliota. Vanha mylly näytti vanhalta ja viisaalta kallioiden päällä, ja päätin kävellä ihan sen viereen, sieltä on parhaat näköalat.”

Nainen hiljeni hetkeksi, ja ennen kuin Mats ehti kehoittaa tätä jatkamaan, puuskahti tämä dramaattisesti: ”Ja sitten näin sen kasan!”

Jansson ja Mats vaihtoivat katseita, ja nainen jatkoi topakammin:

”Se näytti ihan kasalta. Ja minua harmitti, että joku oli jättänyt vaatteita tai roskiaan tälle hienolle paikalle, ja sitten päätin katsoa tarkemmin, jos vaikka saisin syyllisestä selvän. Kun pääsin lähemmäs, näin jalan, vaikka en ensin tajunnut sitä jalaksi, vaan luulin sitäjoksikin vaalean lilaksi esineeksi, joka jotenkin törrötti vaatekasan alta. Mutta sitten kauhukseni tajusin, että siinä on ihmisen jalka, ja siinä jalassa sukka!”Nainen säpsähti vieläkin muistaessaan tapahtuneen ja hiljeni. He seisivat siinä hetken hiljaa, kuului vain pääskysten ääni, kun ne liitelivät heidän yläpuolellaan sinisellä taivaalla. Sitten Mats kysyi rauhallisesti:

”Kosketteko mihinkään ruumiin lähellä?”

”En, en mennyt yhtään lähemmäs, vaan peruutin niin kauas kuin pystyin siten, että kuitenkin vielä näin, no, sen kuolleen henkilön, ja soitin hätäkeskukseen.”

”Näittekö ketään muuta joko matkalla tänne tai kun odotitte meitä saapuviksi?”

”En osaa sanoa. Ennen kuin näin tuon... ruumiin, en nähnyt ketään, tai no, yksi kissa tuli minua vastaan. Mutta kun näin ruumiin, näin jonkun silmäkulmastani, silloin kun huusin. Ihan kuin joku olisi säikähtänyt sitä huutoa. En tosin ole yhtään varma tästä. Menin järkytyksestä ihan sekaisin.”

”Jäikö teille tästä mahdollisesta henkilöstä mitään mieleen, oliko hän esimerkiksi pitkä tai lyhyt, mies tai nainen?”

”En kyllä osaa sanoa tuohon mitään, voi olla, että kuvittelin kaiken.” Nainen nyyhkäisi viimeisen sanan.

”Kiitos. Konstaapeli Jansson voi nyt kyyditä teidät kotiin, jos niin toivotte.”

”Mitä luulette, että hänelle, tuolle... kuolleelle henkilölle on tapahtunut?”

”Sitä lähdemme nyt selvittämään, kiitos vielä avustanne.” Sitten Mats nyökkäsi Janssonille, joka ojensi Jaana Lampelalle käsikynkkänsä. Nainen vaikutti olevan kiitollinen eleestä ja katsoi miestä kuin turvaa hakien. Jansson kulki naisen vierellä poliisiautolle, ja kuin tilauksesta konstaapeli Leevi Laajavuori kaarsi juuri silloin paikalle. Mats käveli hakemaan haalaria, kumihanskoja ja suojia kenkiensä päälle. Hänen nuorempi kollegansa oli sen oloinen, että oli tullut suoraan suihkusta. Mats arvosti kollegan vireyttä haastavassa tilanteessa, vaikka välillä Laajavuoren kunnollisuus ja varsinkin sen korostaminen kävi-kin hermoon. Laajavuoren sometilit olivat täynnä lenkillä tai erilaisissa kilpailuissa otettuja selfieitä ja kuvia miehen proteiini-rikkaista ruokalajeista. Ehkä he olivat vain eri sukupolvea, ja ihmisillä oli toki suurempiakin paheita kuin liika kunnollisuus.

Mats käveli kohti ruumista ja katseli kävellessään ympärilleen. Myllykallion alapuolelle ei nähnyt kunnolla oikein mistään suunnasta. Vaikka ympärillä oli joitakin asuintaloja, ei niistä nähnyt kunnolla siihen kohtaan, missä ruumis oli.

Mats kosketti kumihanska kädessään ruumiin jalkaa. Se tuntui kylmältä ja kovalta, iho ei joutanut hänen sormien-
sa kosketuksesta. Kuolemasta oli siis jo useampi tunti. Mats manasi mielessään sitä, ettei ruumista nähnyt edes kallioita ympäröiviltä poluilta. Heidän tulisi silti jututtaa kaikki lähellä asuvat ja selvittää näiden liikkumiset, mahdollisesti pyytää apua yleisöltä. Ruumiin ihossa oli vahamainen sävy ja siellä täällä jaloissa näkyi ruhjeita. Miten tämä henkilö oli pääty-
nyt Myllykalliolle? Ruumiin yllä oli mekko, luultavasti jostain seitsemänkymmentäluvulta, se jätti pohkeet paljain. Jaloissa oli sukat, mutta ei kenkiä. Sukista Mats oli juuri siirtymässä niin, että näkisi naisen kasvot, kun Laajavuori ilmestyi hänen viereensä kameran kanssa.

”Kuvaa sukat, jalat ja yleiskuva. Kasvot eivät näy ilman, että siirrämme ruumista, joten ehkä parempi kuvata ihan kaikki kulmat.”

”Selvä”, Laajavuori kuittasi ja ryhtyi toimeen.

Pääskyselät jatkoivat liitelyään taivaalla ja päästelivät kesän ääniään. Aurinko lämmitti jo, ja pehmeä merituuli kävi lempeästi kallioille, joilla jonkun elämä oli tullut päätöspisteeseensä.

2. LUKU

Eevi Manner heräsi säpsähtäen inhottavasta painajaisesta ja nousi istumaan. Hänen aivonsa olivat vielä hetken unen ja valveen rajamaastossa, ja hän kirosi hormonihoidoja, jotka tekivät välillä unista todella levottomia ja todentuntuksia. Vatsan turvotus tuntui istuessa, ja olo oli hieman epämukava pehmeästä yöasusta huolimatta. Alkiopunktion jälkeen vatsa oli ollut kipeä ja turvonnut. Kivut olivat onneksi jo hellittämässä, mutta henkinen puoli tuntui menneen yhä hurjemmaksi. Eevin mielialat olivat heitelleet viime päivinä entistä enemmän. Olisi ollut ihana vapaapäivänä nukkua vähän pidempään, mutta Eevi tiesi aiemmasta, että uni ei enää tulisi.

Mirek käänsi kylkeä, kun Eevi nousi rivakasti ja painoi makuuhuoneen oven kiinni hiljaa takanaan. Hän hiippaili keittiöön, totesi kellon olevan vielä aivan liian vähän mutta laittoi silti vedenkeittimen pörisemään. Hän tiesi, ettei saisi enää unta, joten oli parempi nousta ja yrittää ensi yönä saada paremmat unet.

Siinä keittiössä seistessään Eevi näki jotain sivusilmälä ruokailuhuoneen ikkunasta. Miksi ihmeessä joku oli tähän aikaan liikkeellä heidän kadullaan? He olivat asuneet Kristiinankaupungissa nyt puolitoista vuotta, ja Eevi tiesi,

että kaupunki oli kuolemanhiljainen aamuöisin. Hän nappasi aamutakkinsa keittiön tuolilta ja ennen kuin hän edes ehti ajatella asiaa, oli hän pihalla sandaalit jalassa ja kiiruhti lähes äänettömästi porttia kohti nähdäkseen vilauksen aamuöisestä hiipparista. Hän ehti juuri ja juuri nähdä mustan hahmon, joka kääntyi Puistokatua rantaan päin. Samassa Eevin tajuntaan iski jokin muisto tai ajatus, josta hän ei saanut kiinni. Hahmossa ja sen tavassa liikkua oli jotain tuttua, se oli varmaa, mutta Eevi ei kuollakseen osannut yhdistää hahmoa ja muistoa. Hetken hän mietti perään lähtemistä, mutta siinä kohtaa järki otti hänet kiinni, ja hän palasi sisälle.

Keittiöön päästyään hän oli juuri kaatamassa itselleen kupillista rooibosta, kun takaa kuuluva naukaisu säikäytti hänet pahemman kerran. Eevi roiskautti kuumaa vettä käsilleen, kirosi ääneen ja sai kissan häviämään eteiseen pikavauhtia. Jotenkin se oli keplotellut itsensä ovesta, vaikka Eevi oli sulkenut sen huolellisesti. Toisaalta hänen muistinsa oli aivan reikäjuustoa hormonihoidojen vuoksi, eikä jatkuva stressi lapsettomuudesta auttanut asiaa.

Tuo musta kissa oli jostain syystä ottanut heidän kotinsa ja sen pihan omaksi alueekseen viime kesänä, ja vaikka Eevi oli kysellyt lähes kaikilta naapureilta, ei kukaan tunnistanut kissaa omakseen. Joku piti siitä selvästi huolta, ja pikkuhiljaa Eevi oli tottunut pieneen tungettelijaan, vaikka juuri tänä aamuyönä se oli taas onnistunut säikäyttämään hänet pahanpäiväisesti.

Eevi antoi kätensä levätä kylmän veden alla. Hän voisi jatkaa lapsettomuusartikkeliaan, vihlaisut alavatsassa työnsivät hänen ajatuksiaan vahvasti siihen suuntaan. Hän päätti hakea läppärinsä yläkerran työhuoneesta. Päästyään työhuoneeseen hän katseli pitkään ikkunasta Puistokadun suuntaan ja toivoi

näkevänsä salaperäisen hahmon uudelleen, mutta ketään ei näkynyt. Eevi nappasi läppärinsä, käveli alakertaan ja asettui terassille kirjoittaakseen. Ennen keskittymistä työhönsä hän avasi Instagramin puhelimestaan. Eevi tunsi sydämen jättävän lyönnin väliin, kun kuva Matsista mökillään lävähti hänen verkkokalvoilleen. Mats oli postannut selfien mökkinsä laiturilta ja laittanut saatesanoiksi lainauksen Kentin kappaleesta *Skisser på sommaren*: ”Miljoner ord försvinner ner i förrgårs svarta hål / som hundratusen åsikter som ingen lyssnar på.”

Matsin näkeminen tuntui Eevistä samaan aikaan hyvältä ja todella oudolta, koska Mats ei yleensä postannut selfiä tai varsinkaan laittanut henkilökohtaista viestiä somepostauksiinsa. Ja että hän oli taas täällä, ihan lähellä Eeviä, muutaman hassun kilometrin päässä... Eevi katsoi kuvaa ja Matsin silmiä, joiden surumielisyyttä sai hänessä aina aikaan vahvan halun lohduttaa miestä. Eevin ajatuksiin livahti kuvan myötä myös se hetki viime kesän alusta, kun Mats oli täysin yllättäen suudellut häntä autokolarinsa jälkimainingeissa. Eevi muisti, miten hyvältä se oli tuntunut ja miten paljon hänen oli pitänyt tehdä töitä unohtaakseen suudelman kokonaan. Se oli uhannut sekoittaa kaiken, mitä ja minkä varaan hän oli pitkään ja hartaasti rakentanut. Koko pitkän talven, joka oli pitänyt sisällään erittäin raskaat hedelmöityshoidot ja joka kuukausi toistuvan karvaan pettymyksen, oli hän kuitenkin aina välillä antanut itsensä leikitellä ajatuksella, että elämä voisikin olla paljon helpompaa, että Matsilla ja hänellä voisi kaikesta huolimatta olla yhteinen tulevaisuus.

Hän tunsi kroonista huonoa omaatuntoa ajatuksistaan varsinkin, koska mikään ei varsinaisesti ollut Mirekin kansa pielessä. Heillä oli toki ongelmansa, kuten kaikilla pareilla, eikä Eevi varmaan koskaan tottuisi Mirekin tapaan vaieta

tunteistaan ja ajatuksistaan – Eevi itse oli omassa lapsuudenperheessään tottunut puhumaan tunteistaan ja mielteistään jatkuvasti. Lapsettomuushoitoihin liittyvät toiveet ja pettymykset hankaloittivat monia keskusteluja ja tulevaisuudensuunnitelmia, ja Mirek olisi halunnut olla huolettomampi tulevaisuuden suhteen, antaa asioiden tapahtua ja miettiä vasta sitten, miten he toimisivat, kun taas Eevi halusi käydä etukäteen läpi kaikki skenaariot ja päättää, mitä he tekisivät, kävi niin tai näin. Välillä tämä aiheutti riidaksi äityviä tilanteita heidän välillään, mutta koska Mirek oli nopea leppymään ja menemään eteenpäin, selvisivät he niistä usein kohtuullisen hyvin. Eevi tosin jäi miettimään sanottuja asioita usein pitkäksikin aikaa ja murehtimaan, halusivatko he lopulta samoja asioita vai oliko Mirek vain taipunut hänen tahtoonsa.

Ja sitten oli Matsin viime kesänä Eevin elämään tuoma mitä jos -tunne, joka oli viime aikoina ollut hänen mielessään entistä enemmän. Eevi tiesi, että oli pareja, joita lapsettomuus hitsasi tiukemmin yhteen, mutta hän ei sisimmässään uskonut heidän Mirekin kanssa olevan sellainen. Hän halusi katsoa vielä viimeisen kortin, käydä IVF-hoidot loppuun saakka, mutta jos raskaaksi tuleminen ei onnistuisi, hän aikoi ottaa aikalisän ja miettiä, mitä todella halusi elämältä. Hän kaipasi aikaa, jolloin kaikki hänen vartaloaan koskeva ei liittyisi vain lapsettomuushoitoihin, häntä kun oli tutkittu ja ronkittu viimeisen vuoden aikana niin monesti, ettei hän enää pyssynyt laskuissa.

Tällä hetkellä arki keskittyi päivämääriin ja erilaisten hormonien piikittämiseen alavatsalle, ja vastaanotolla hänen sisäänsä työnnettiin kerta toisensa jälkeen kylmä ja kovareunainen spekula, mikä tuntui niin epämiellyttävältä, että Eevi nipisti aina itseään sen tapahtuessa. Hän mietti usein, oli-

siko tutkimukseen kehitelty hellävaraisempia tapoja, jos asia koskisi kaikkia sukupuolia. Tuntui hassulta, että Mirek ohjattiin vetäytymään huoneeseen, josta löytyi kiihottavaa sisältöä, ja hänen tuli siellä tehdä osansa lapsettomuuden taltuttamiseksi, kun taas Eevi makasi toistuvasti ventovieraiden edessä jalat levällään, kylmää metallia tai kondomilla päällystetty ultraäänianturi sisällään. Tilanne vei ajatukset täysin eri suuntaan kuin lapsentekohetkellä perinteisesti pitäisi. Naisen hedelmöittymiseen ei tunnuttu keinotekoisessa tavassa liitettävän minkäänlaista seksuaalisuuden häivääkään. Hoitojen rankkuus oli myös vähentänyt Eevin ja Mirekin väliset intiimit hetket minimiin, ja silloin harvoin, kun heidän välillään oli tapahtunut jotain, Eevistä oli tuntunut että kyseessä oli jonkinasteinen suoritus, sillä hän ei voinut olla ajattelemta kiertoaan ja mahdollisuutta raskaaksi tulemiseen. Eevi oli varhaisesta aikuisuudesta lähtien nauttinut seksistä, mutta kulunut lapsettomuuden hoitojakso oli vaikuttanut niin, että viimeisen puolen vuoden aikana hän oli kokenut seksuaalisimmat hetkensä yksin. Ja silloin hän oli ajatellut usein Matsia.

3. LUKU

Mats hieraisi niskaansa ja tunsi, miten aamun lämpötila lähenteli jo kahtakymmentä. Kaupunki olisi vielä hetken täysin hiljainen, mutta tämä kesäkuinen aamu tulisi järkyttämään koko kaupunkia. Mats mielti hetken viime kesän tragediaa, nuoren pojan kuolemaa, ja sitä miten sen selvittely oli repinyt kaupunkia rikki. Kahden perheen elämät olivat joutuneet sijoiltaan loppuiäksi, ja jotkut ihmiset olivat jättäneet tapahtumien seurauksena rakkaan kotikaupunkinsa. Ella Aaltonen vanhempineen oli muuttanut kaupungista aika pian sen jälkeen, kun tapaus oli selvinnyt. Sara Snellman oli myös muuttanut pois, hän ei ollut kestänyt enää pikkukaupungin ahdistavuutta. Hänen siskonsa oli kai vielä Kristiinankaupungissa, sikäli kuin Mats oli asioiden tasalla. Hän oli törmännyt Lindaan kerran mökille muutettuaan, ja tämä oli tervehtinyt häntä vain kylmästi nyökäyttäen.

Leevi Laajavuori oli kuvannut ruumiin eri kulmista, ja he olivat siirtäneet sen mahdollisimman hellävaraisesti ruumispuussiin. Kuolonkankeus oli jo jäykistänyt ruumiin omituiseen asentoon, ja oli vaikea sanoa nopeasti, oliko hän mahdollisesti kaatunut vai joutunut asentoon jostain muusta syystä. Päässä oli iso ruhje, josta oli valunut verta maahan ruumiin viereen.

Konstaapeli Jansson hätisteli muutamia uteliaita kauemmas, he eivät halunneet tästä kuvaa someen. Juorut lähtisivät kuitenkin heti liikkeelle, se oli varma, Mats ajatteli, ja tunsi vihlaisun takaraivossaan. Hän huojentui nähdessään Kyproksen ruumisauton lipuvan paikalle hiekkatietä pitkin. Nyt olisi syytä saada ruumis mahdollisimman pian tutkittavaksi Tamperelle.

Dag Björklund, viime kesänä tutkintatiimiin liittynyt nuori vahvistus ja somevelho, löntysti paikalle Sporting Kristina keeppu kädessään ja näytti siltä, ettei ollut nukkunut yhtään. Paikallisella joukkueella oli ollut peli edellisiltana, ja Mats haistoi nuoresta kollegastaan, että tämä oli ollut juhlimassa Sporting Kristinan voittoa Närpes Kraftista. Mats oli kuitenkin tyytyväinen tämän läsnäoloon vaikka kaipasikin sairaslomalla olevaa kollegaansa, ylikonstaapeli Line Bäckströmiä. Tämä oli telonut jalkansa kiipeilyonnettomuudessa ja olisi poissa pelistä vielä ainakin viikon verran.

”Mitäs täällä?” Björklund kysyi Matsin mielestä ärsyttävän huolettomasti.

”Kuollut henkilö, sitäs täällä”, Mats tokaisi hieman tylymin kuin oli aikonut.

”Jaahas, niin tosiaan. Tiedetäänkö kuka?” Björklund koitti selkeästi löytää asiallisempaa sävyä ääneensä ja haroi hiuksiaan korostetun rauhallisesti. Mats mietti, oliko tämä krapulassa vai vielä hivenen humalassa.

”Emme tiedä vielä. Vanhempi henkilö, nainen, ehkä seitsemissä–kahdeksissakymmenissä.”

”Eikö Ralfkaan tunnistanut?” Björklund kysyi ja yskäisi kätensä.

”Ei tunnistanut. Nainen oli todella laiha, aliravitun oloinen, ja kasvojen ruhjeet tekivät tunnistamisesta vaikeaa.”